

Høringssvar ifm. Projektforslag til anlægsprojekt - 100218 Belysning på stierne omkring Damhussøen

Repræsentanter for Vanløse- og Valby Lokaludvalg har deltaget i en følgegruppe nedsat af Teknik- og Miljøforvaltningen i forbindelse med anlægsprojektet *Belysning på stierne omkring Damhussøen*. Vanløse Lokaludvalg sætter stor pris på forvaltningens indsats i arbejdet med løbende og grundigt at præsentere projekt materialet for følgegruppen.

Vanløse Lokaludvalg har følgende bemærkninger til projektforslaget:

Som det fremgår af projekt materialet, er etablering af belysning på stierne politisk vedtaget ved budgetforhandlingerne for 2022 med det formål at gøre det muligt at orientere sig på stierne i de mørke timer. Af projektforslaget fremgår det ligeledes, at det med den valgte skånsomme belysningsløsning stadig kan blive vanskeligt at se f.eks. ujævnheder i belægningen. Vanløse Lokaludvalg mener således ikke, at den valgte belysningsløsning vil løse mange af de i projektforslaget fremhævede problemstillinger, respondenterne i spørgeundersøgelsen gør opmærksom på.

Af Københavns Kommunes Biodiversitetsstrategi fremgår det, at kommunen har en målsætning om, at byens vandflader skal være mørke for at forbedre levevilkårene for nataktive dyr og insekter. Dette projektforslag harmonerer således ikke med strategiens målsætning, da Vanløse Lokaludvalg ikke vurderer, at det vil kunne undgås, at lyset fra de opstillede pullerter rammer søen, og derved vil kunne ses fra den modsatte side af søen, da søspejlet ligger en del lavere end pullerternes top.

12. maj 2023

Sagsnummer
2021-0316826

Dokumentnummer
2021-0316826-28

Sekretariatet for Vanløse
Lokaludvalg
Frøde Jakobsens Plads 4
2720 Vanløse

EAN-nummer
5798009800435

Vanløse Lokaludvalg foreslår, at de afsatte midler i stedet bruges på at forbedre den eksisterende belægning, og ønsker man tiltag som kan forbedre orienteringen, kan man tænke i hvide striber, reflekser eller andre lignende løsninger.

Vanløse Lokaludvalg mener helt grundlæggende, at belysning på stierne omkring Damhussøen vil være til skade for områdets plante- og dyreliv og vil fjerne muligheden for at opleve et af de få mørke naturområder, der er tilbage i København og som mange københavnere sætter stor pris på. Vi håber derfor, at Fredningsnævnet vil vægte hensynet til naturen og dyrelivet og afslå ansøgningen om dispensation for den fredning, som er gennemført for netop at beskytte naturen.

Med venlig hilsen

Jan Lindboe
Forperson for Vanløse Lokaludvalg

Høringssvar ang. belysning om Damhussøen

Repræsentanter fra Valby Lokaludvalg har sammen med repræsentanter fra Vanløse Lokaludvalg deltaget i et meget grundigt udredningsarbejde om projektet med Belysning om Damhussøen.

Overordnet finder Lokaludvalget, at projektet er unødvendigt, og at de negative konsekvenser af en gennemførelse overstiger de mulige fordele.

Hvis belysning gennemføres, er det vigtigt, at det kun bliver den forslåede minimale 'orienteringsbelysning', som vil have mindst skadevirkning for dyrelivet, der opsættes.

Det vil være vigtigt, at belysningen slukkes i et tidsrum af natten, f.eks. 23.00 til 5.00 af hensyn til folk, der vil nyde mørket. Selv den minimale 'orienteringsbelysning' kan befrygtes at give skadevirkninger for dyrelivet i området. Og den vil uundgåeligt indvirke på oplevelsen af søens naturværdier.

Omvendt vil minimal belysning næppe bidrage til en tilfredsstillende oplevelse af tryghed. For nogle borgere kan det opleves utrygt at færdes på stierne, fordi de ligger langt væk og adskilt fra befærdede veje og beboelse. Denne utryghedsfølelse vil en meget sparsom belysning ikke kunne fjerne.

Spørgeskemaundersøgelsen har påpeget sikkerhedsproblemer ved færdsel på stierne forårsaget af ødelagt belægning, nedfaldne grene mm. Den meget begrænsede belysning vil ikke løse disse problemer, hvilket også fremhæves af rapportens forfattere på s. 12.

3. april 2023

Sagsnummer
2023-0126432

Dokumentnummer
2023-0126432-3

Sekretariatet for Valby
Lokaludvalg
Valgårdsvej 8
2500 Valby

EAN-nummer
5798009800480

Den gennemførte spørgeskemaundersøgelse lider i øvrigt af store metodemæssige svagheder.

Respondenterne er ikke blevet direkte spurgt, om de ønsker belysning ved Damhussøen, men kun til, hvilken betydning belysning vil have for deres brug af området. Spørgsmål 8 'Tror I, at en ny belysning giver anledning til at udvide dine aktiviteter på stierne omkring Damhussøen' er så vægtet til fordel for projektet, at det ikke burde have indgået.

Der er grund til at antage, at respondenterne ikke er fuldt klare over, hvad det er for en belysning, der bliver foreslået. Som kommentar til nogle indkomne svar, der fremhæver de negative konsekvenser ved projektet for dyrelivet og oplevelse af mørke, skriver konsulentrapporten (bilag 1, s. 3)

"Her får man en fornemmelse af, at disse borgere ved gennemlæsningen af projektbeskrivelsen ikke har forstået, at projektet selvfølgelig følger retningslinjerne..."

Omvendt er det nærliggende at antage, at de respondenter, der er positive og mener at projektet vil fremme trygheden ved at færdes i området, ikke er klar over, hvor sparsomt den foreslåede løsning faktisk vil oplyse området. Mange har formentlig forestillet sig en belysning som den eksisterende på dæmningen mellem søen og engen. Man kan derfor ikke tage deres besvarelser til indtægt for en positiv vurdering af projektet.

Projektet kan være skadeligt og løser ikke i tilstrækkelig grad, de problemer, det skal afhjælpe. Det vil være mest fornuftigt at opgive det og bruge midlerne til at forbedre belægningen og evt. i lighed med område C at male en hvid stribe på stierne for at lette orientering for dem, der færdes i området.

Venlig hilsen
Henrik Palsmar
Medlem af Byudvikling og Trafik, Valby Lokaludvalg

Mads S. B. Pedersen
Næstforperson Valby Lokaludvalg

Forvaltningens bemærkninger til Lokaludvalgenes høringssvar

08-07-2025

Sagsnummer I F2
2023 - 20958

Dokumentnummer i F2
115464

Sagsnummer eDoc
2023-0464577

Afsender	Høringssvar/København Kommune udtalelse
Valby Lokaludvalg	"Hvis belysning gennemføres, er det vigtigt, at det kun bliver den forslåede minimale "orienteringslys", som vil have mindst skadevirkning for dyrelivet, der opsættes.
KK	Der er i projektudviklingen søgt at imødekomme udvalgets ønske om alene at anlægge orienteringslys på de strækninger som vil få størst værdi for de gående og cyklende med henblik på også at tage hensyn til dyrelivet. Derfor er en strækning i den nordøstlige del taget ud af projektet.
Valby Lokaludvalg	Det vil være vigtigt at belysningen slukkes i et tidsrum af natten, f.eks. 23.00 til 5.00 af hensyn til folk, der vil nyde mørket. (Selv den minimale "orienteringsbelysning" kan frygtes at give skadevirkninger for dyrelivet i området. Og den vil uundgåeligt indvirke på oplevelsen af søens naturværdier)
KK	Det vil blive undersøgt i projektets næste fase.
Valby Lokaludvalg	Omvendt vil minimal belysning næppe bidrage til en tilfredsstillende oplevelse af tryghed. For nogle borgere kan det opleves utrygt at færdes på stierne, fordi de ligger langt væk og adskilt fra befærdede veje og beboelse. Denne utryghedsfølelse vil en meget sparsom belysning ikke kunne fjerne.
KK	Belysningen vurderes at have værdi for gående og cyklister i nattetimerne. Formål med projektet er at gøre det nemmere at orientere sig omkring søen. Formålet er ikke at skabe tryghed.

Valby Lokaludvalg	Spørgeskemaundersøgelsen har påpeget sikkerhedsproblemer ved færdsel på stierne forårsaget af ødelagt belægning, nedfaldne grene mm. Den meget begrænsede belysning vil ikke løse disse problemer, hvilket også fremhæves af rapportens forfattere på s. 12.
KK	Formål med projekt er at forbedre orientering på stierne i aften- og nattetimerne. Projektet har ikke til formål at forbedre den eksisterende belægning.
Valby Lokaludvalg	Denne gennemførte spørgeskemaundersøgelse lider i øvrigt af store metodemæssige svagheder. Respondenterne er ikke blevet direkte spurgt, om de ønsker belysning ved Damhussøen, men kun til, hvilken betydning belysning vil have for deres brug af området. Spørgsmål 8 "Tror I, at en ny belysning giver anledning til at udvide dine aktiviteter på stierne omkring Damhussøen" er så vægtet til fordel for projektet, at det ikke burde have indgået. Der er grund til at antage, at respondenterne ikke er fuldt klare over, hvad det er for en belysning, der bliver forslået. Som kommentar til nogle indkomne svar, der fremhæver de negative konsekvenser ved projektet for dyrelivet og oplevelse af mørke, skriver konsulentrapporten (bilag 1. s. 3) "Her får man en fornemmelse af disse borgere ved gennemlæsningen af projektbeskrivelsen ikke har forstået, at projektet selvfølgelig følger retningslinjerne...". Omvendt er det nærliggende at antage, at de respondenter, der er positive og mener at projektet vil fremme trygheden ved at færdes i området, ikke er klar over, hvor sparsomt den forslåede løsning faktisk vil oplyse området. Mange har formentligt forstillet sig en belysning som den eksisterende på dæmningen mellem søen og engen. Man kan derfor ikke tage deres besvarelse til indtægt for en positiv vurdering af projektet.
KK	Det er blevet politisk besluttet at anlægge belysning på stierne rundt om Damhussøen. Med afsæt i den beslutning, har spørgeskemaundersøgelsen til formål at samle empiri om stiernes brug. Svarene har bidraget til at danne ramme for den valgte belysningsløsning samt intervallet af denne, på stedet.
Valby Lokaludvalg	Projektet kan være skadeligt og løser ikke i tilstrækkelig grad, de problemer, der skal afhjælpes. Det vil være mest fornuftigt at opgive det og bruge midlerne til at forbedre belægningen og evt. i lighed med område C at male en hvid stribe på stierne for at lette orientering for dem, der færdes i området.
KK	Projektforslaget opfylder formålet jf. budgetnotat.
Vanløse	Vanløse Lokaludvalg mener således ikke, at den valgte

Lokaludvalg	belysningsløsning vil løse mange af de i projektforslaget fremhævede problemstillinger, respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen gør opmærksom på.
KK	Projektforslaget opfylder formålet jf. budgetnotat.
Vanløse Lokaludvalg	Af Københavns Kommunes Biodiversitetstrategi fremgår det, at kommunen har en målsætning om, at byens vandflader skal være mørke for at forbedre levevilkårene for nataktive dyr og insekter. Dette projektforslag harmonerer således ikke med strategiens målsætning, da Vanløse Lokaludvalg ikke vurderer, at det vil kunne undgås, at lyset fra de opstillede pullerter rammer søen, og derved vil kunne ses fra den modsatte side af søen, da søspejlet ligger en del lavere end pullerternes top.
KK	Projektet omhandler etablering af en orienterende belysning, der skal forbedre offentlighedens adgang til søen og brugen af områdets stisystem, og hermed understøtte målsætning i Kommuneplan 19 om øget adgang til byens vand- og naturområder. Af visionen Vores København - Vision for teknik- og miljøområdet i Københavns Kommune, står der: <i>"København er og skal være en by for mennesker. Og det er hverdagen med turen på cyklen, badeturen i havnen, fællesskabet i gaden og legen i grønne områder, der er pulsen i København, og som vi skal sikre de bedste betingelser for."</i> Derfor anlægges diskret belysning på et minimum, som forlænger muligheden for brug af stierne omkring Damhussøen, i de mørke timer.
Vanløse Lokaludvalg	Vanløse Lokaludvalg foreslår, at de afsatte midler i stedet bruges på at forbedre den eksisterende belægning, og ønsker man tiltag som kan forbedre orienteringen, kan man tænke i hvide striber, reflekser eller andre lignende løsninger.
KK	Budgetmidler er alene afsat til at opsætte belysning. Forvaltningen har i 2025 lagt ny asfalt på stien på den østlige side af søen for at optimere fremkommeligheden.
Vanløse Lokaludvalg	Vanløse Lokaludvalg mener helt grundlæggende, at belysning på stierne omkring Damhussøen vil være til skade for områdets plante- og dyreliv og vil fjerne muligheden for at opleve et af de få mørke naturområder, der er tilbage i København og som mange københavnere sætter pris på.
KK	Der er planlagt et begrænset antal belysningspullerter, samtidigt med at pullerterne monteres med størst mulig distance imellem

	hinanden. Tillige er strækninger undladt belyst, med henblik på at skåne dyrelivet.
--	---